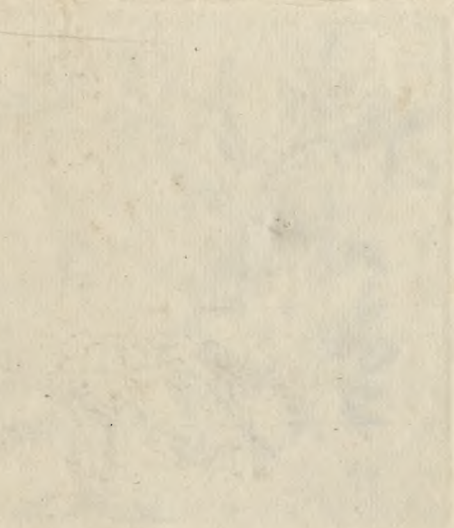
- h

ARCVS
[illegible] AVG.
[illegible]
CVM EXPLICATIONE
IOSEPHI MARIAE
SVARESII
[illegible]

ROMAE, [illegible] MDCLXXI.
[illegible]

ARCVS
L. SEPTIMII SEVERI AVG.
ANAGLYPHA
CVM EXPLICATIONE
IOSEPHI MARIAE SVARESII
Episcopi olim Vasionensis.

ROMAE, TYPIS BARBERINIS. M.DC.LXXVI.

Excudebat Michael Hercules. *Superiorum permissu.*

EMINEN.MO ET REV.MO PRINCIPI
PHILIPPO THOMAE NORFOLCIO
S. R. E. CARDINALI

IOSEPHVS MARIA SVARESIVS EPISCOPVS Quondam Vasionen. D. D. C.

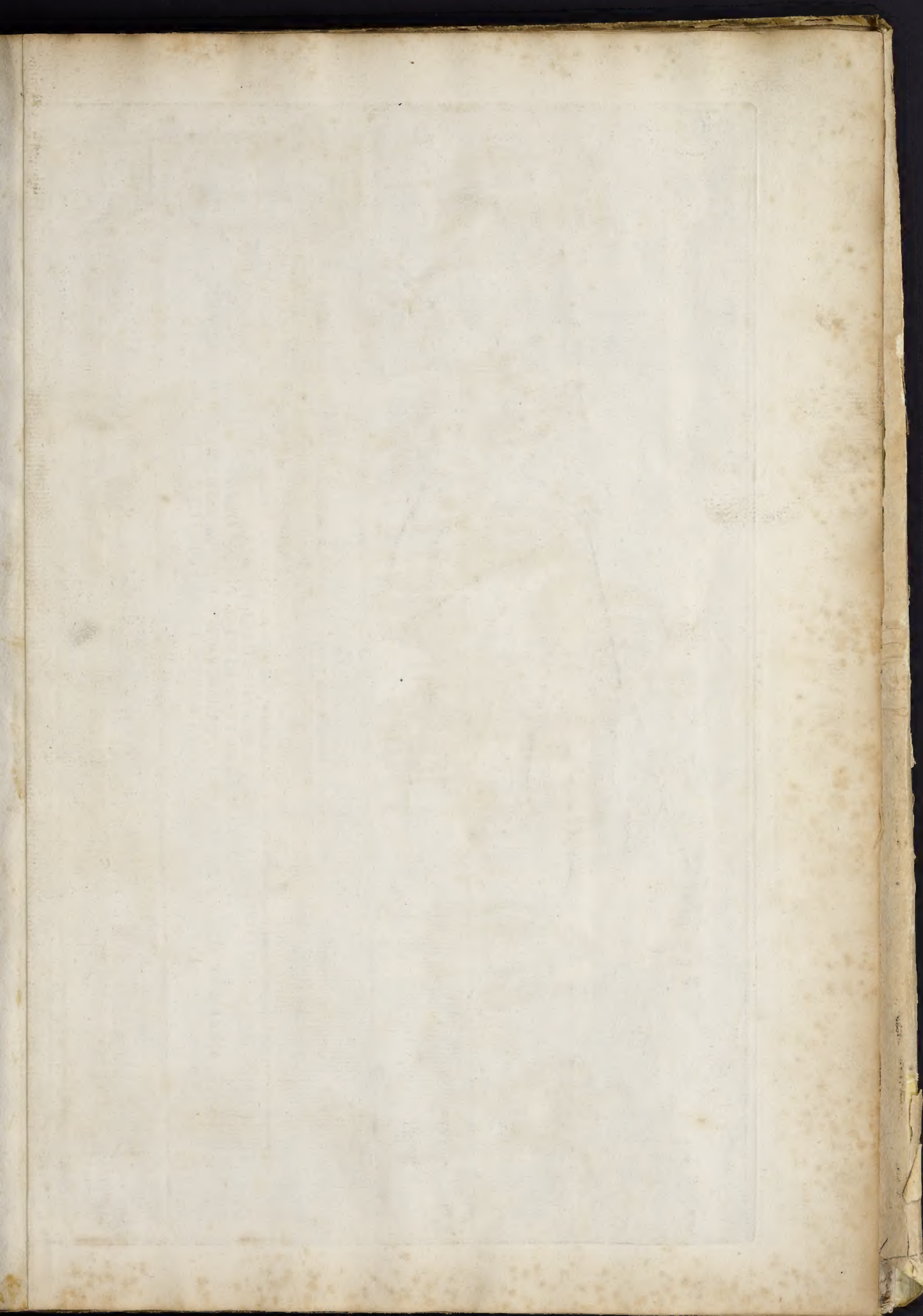

RIVMPHANTIBVS Arcus erigi ſolebant, Eminentiæ igitur Veſtræ in Vrbem feliciter aduenienti è xiv. Arcubus, qui Romæ numerabantur, ſelectum iſtum à L. Septimio Seuero Aug. conſtructum, & abs Eminentiſsimo S. R. E. Cardinalium Decano, & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Vicecancellario Franciſco Barberino aduerſus iniurias temporis recens vindicatum ex interitu ſtatuo, & expando Notulis illuſtratum, Imperator ille, qui probauit virtute, locum non obſtare, cùm ingenium valet, vti cecinit Auſonius, in Britanniam ſeceſſerat, cumquè vallo prætento, quæ Romani ſibi ſubdiderant, tueri conaretur, pertæſus filiorum diſcordias, ibi deceſsit. Eminentia Veſtra, quæ tot diſciplinis exculta, vitijs, & erroribus bellum indixit, totquè præclaras conſequuta victorias vni Deo ſpolia opima obtulit, non aſpernabitur (vti ſupplex oro) munus iſtud maiorum ſuorum, qui militari gloria in Magni Mareſcalli Angliæ præfectura præcelluerunt, Trophæis inſerendum. Auitus certè affectus non ſolùm ergà priſca volumina manu exarata, ſed etiam in marmora litterata, in Eminentia Veſtra reuiuiſcens, perſuaſit mihi quòd eadem nec obſequij mei dedignabitur hoc perenne monimentum, & ſecundum mea vota fauſtè viuet, ac in dies effloreſcet.

Imprimatur ſi videbitur Reuerendiſs. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

I. de Ang. Archiepiſc. Vrb. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Raymundus Capiſuccus Ord. Præd. Sac. Pal. Apoſt. Mag.

IMP·CAES·LVCIO·SEPTIMIO·M·FIL·SEVERO·PIO·PERTINACI·AVG·PATRI·PATRIAE·PARTHICO·ARABICO·ET·
PARTHICO·ADIABENICO·PONTIFIC·MAXIMO·TRIBVNIC·POTEST·XI·IMP·XI·COS·III·PROCOS·ET
IMP·CAES·M·AVRELIO·L·FIL·ANTONINO·AVG·PIO·FELICI·TRIBVNIC·POTEST·VI·COS·PROCOS·P·P·
OPTIMIS·FORTISSIMISQVE·PRINCIPIBVS·
OB REM PVBLICAM RESTITVTAM IMPERIVMQVE POPVLI ROMANI PROPAGATVM
INSIGNIBVS VIRTVTIBVS EORVM DOMI FORISQVE S P Q R

Tab. ✠

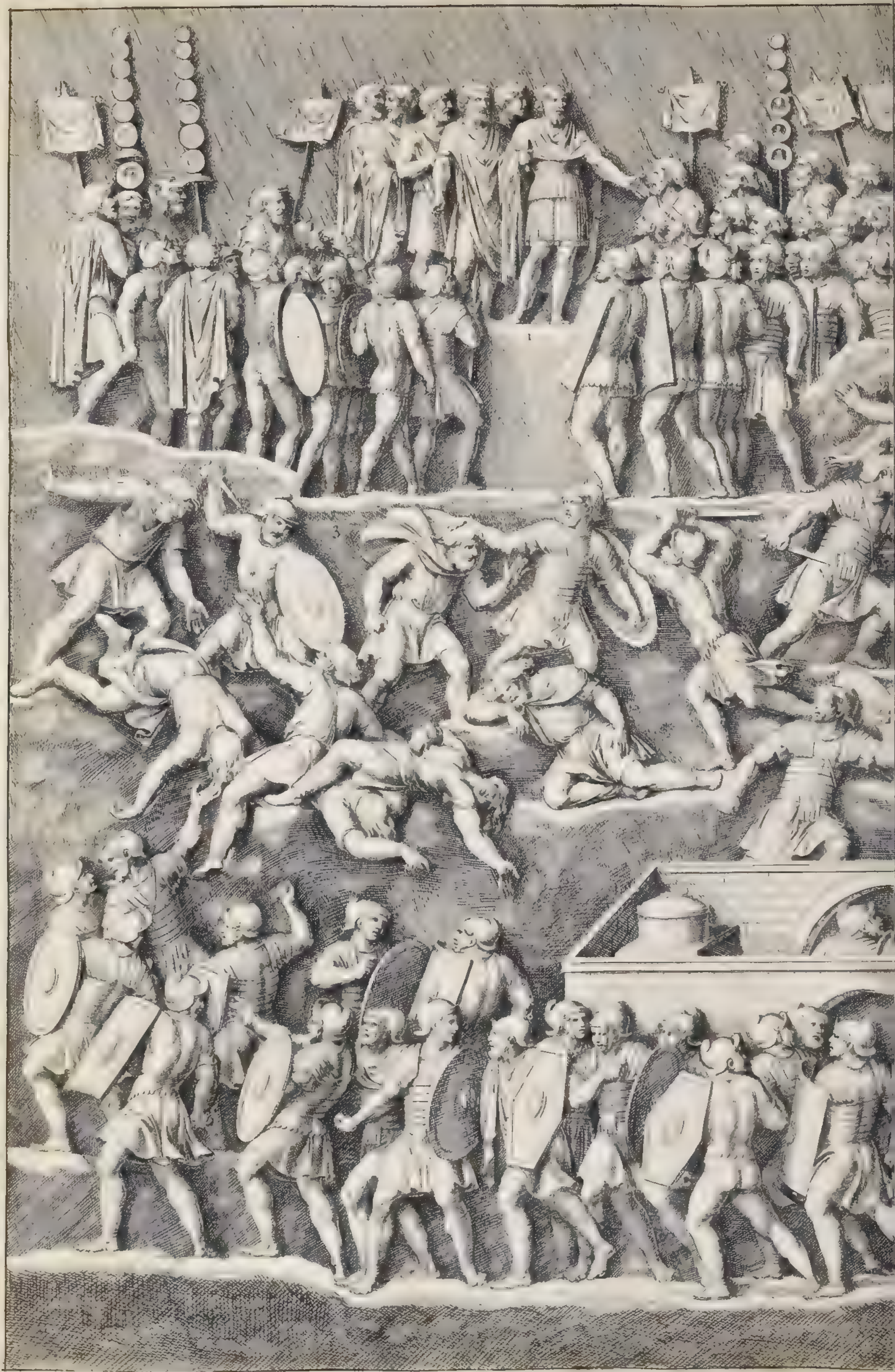

2
3

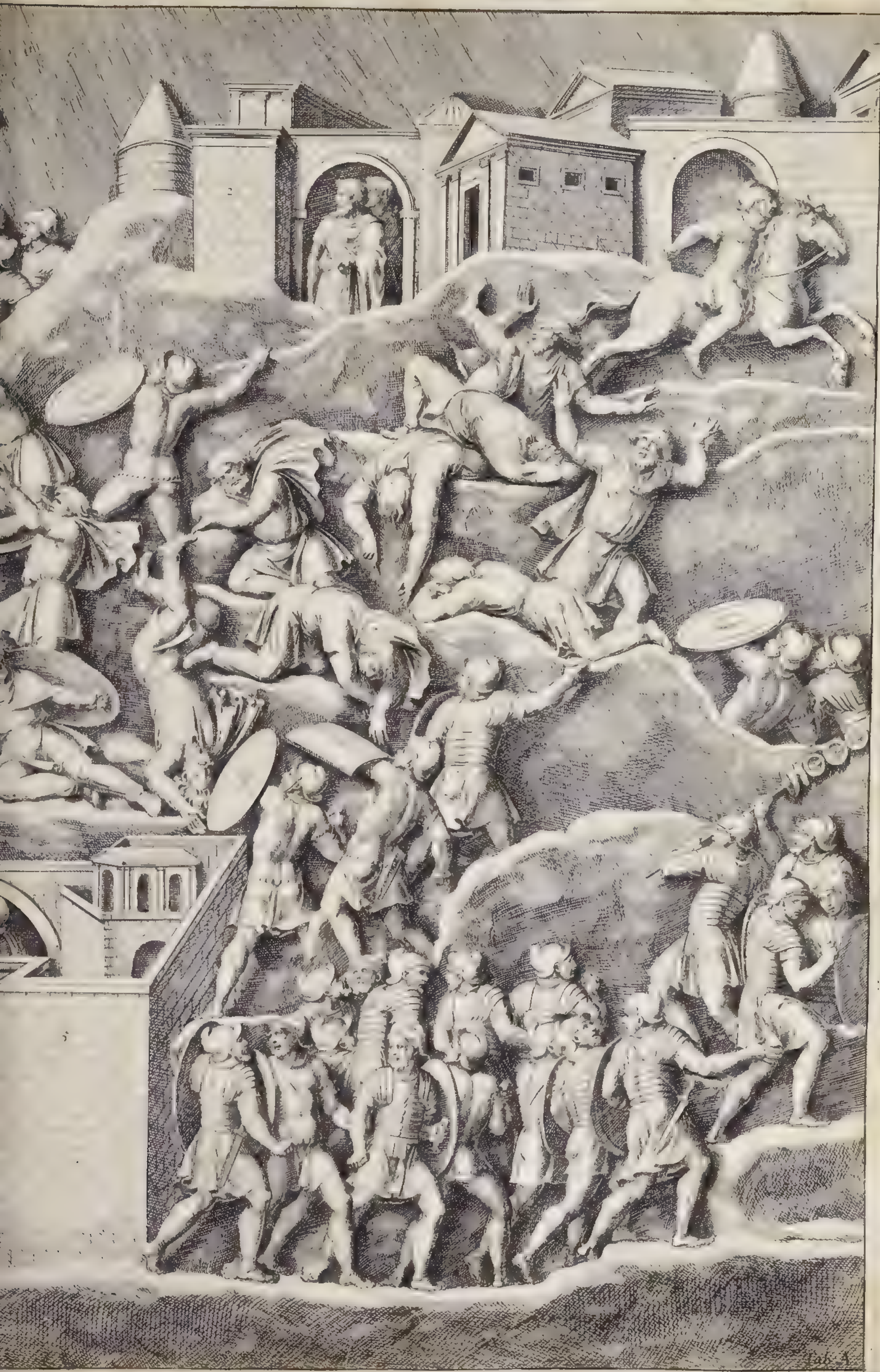

Tab.
B.

2
4
Tab. A

1

2

3

4

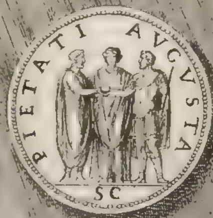
5

L SEPT SEV PERT AVG IMP II

P M TR P XVII COS III P P
S C

6

IVLIA DO MNA AVG

PIETATI AVGVSTA
S C

ANTONINVS PIVS
ARCVS

PONT TR P VII
AVGG
PLAVTILLA AVGVSTA
CL ICOR
IMP. CAES. P. SEP. GETA PIVS AVG
TR P III COS II
SC

Tab. F.

APPARATVS HISTORICVS AD EXPLICATIONEM ARCVS L. SEPTIMII SEVERI AVG.

TER reflectentibus è Septizonio L. Septimij Seueri Aug. & ad radices Capitolini Cliui pergentibus per Forum Romanum, occurrit Arcus eiusdem Seueri Triumphalis, cuius in Descriptionibus Vrbis tàm à Sexto Ruffo, quàm à Publio Victore conscriptis, quæ purè à Panuinio in Commentarijs Reipublicæ Romanæ seorsìm editæ sunt, nulla est mentio; verùm in illa tantùm, quam interpolauit ex vtraque Panuinius, vnà cum Titi, & Constantini Arcubus, p.170. Arcus L. Septimij Seueri Aug. legitur in Regione quarta collocatus. Ruffus autem Consularis, & Victor Prouinciæ Pannoniæ Rector, Valentiniano & Valente A. A. floruerunt. Descriptio itidem, quæ Ruffo adscribitur lacera est, Verùm Marlianus in Vrbis Topographia refert Arcus illius Inscriptionem lib.3. p.60. c.16. vti Nardinus, qui eum in Regione octaua reponit p.240. Antiq. Romæ. Adnotat Marlianus Arcum illum habere à latere marmoreos gradus, per quos multoties euaserit ipse ad fastigium, additque Seuerum respuisse Triumphum, ne de Ciuili victoria videretur Triumphare, iuxta illud Lucani, *Bella geri placuit nullos habitura Triumphos*; & quia morbo articulari Seuerus impeditus haud facile in curru poterat consistere. præmiserat Idem Marlianus Arcum illum omnium esse pulcherrimum, licèt parùm mutilatum in vtroque frontispicio, cui sunt incisæ alatæ Victoriæ cum Trophæis, & Terrestris, Naualisq; Victoriæ simulacris. Visitur autem hodieque, sed adeò vetustate consumptus, temporumque iniuria & varijs casibus deformatus, vt vix agnosci possint effigies corrosæ, atque adesæ, quò magis laborandum fuit eximio Architecto, Pictorique celeberrimo Petro Berrettino Cortonensi, eas vt delinearet, & è dentibus æui vindicaret. At quantum debent posteri Eminentissimo ac Reuerendissimo Principi S. R. E. Cardinalium Decano Sanctæ Sedis Apostolicæ Vicecancellario Francisco Barberino, qui pro sua inexhausta munificentia benemerendo de litteris, deque vniuerso genere humano, vetustatis monumenta instaurat, & istud ferè conclamatum restitui curauit in integrum, & velut ex Orco reuocauit? dilaudanda insuper est industria singularis Petri Sancti Bartoli Perusini, qui æri tanta cum arte incidit, vt pęne animarit.

Triumphasse tamen Seuerum de Parthis, Adiabenis & Arabibus certum est, & liquet vel è Patergis, quorum Anaglypha subtus tabulas facierum quatuor prominent, & currus onustos spolijs, & præda exhibent, aliaque pompæ Triumphalis ornamenta, & argumenta. Tertullianus profectò Romę se fuisse tunc affirmat, vidisseque nobilitatem gemmarum in Triumpho Seueri de Parthis lib. de habitu muliebr. c.7. Herodianus lib.3. videtur miscere vtramque Parthicam expeditionem; Duas enim confecit Seuerus è Dione (qui æuo Seueri floruit; ideoque maior ei fides adhibenda est) apud Xiphilinum in Seuero. prima fuit post Nigrum sublatum, altera post victum cæsúq; Albinum. Refert sane Herodianus p.39. fusè. Seuerianos milites Ctesiphonte capta in secunda (vti non ambigo) expeditione, thesauros pecuniarum Artabani, quem magnum vocat Regem, nempè Parthorum, qui cum paucis Equitibus aufugit, diripuisse, omnemque supellectilem, & pretiosum Reginarum mundum. In prima namque Vologesum alterum Regem Parthorum vicerat, & in fugam verterat. Seuerum

verò in Vrbem reuersum à populo exceptum plausibus, faustisque acclamationibus, sacrificia pleraque Dijs oblata, festos dies celebratos, edita spectacula fuisse post has Victorias narrat idem Herodianus.

Tunc excitatum Arcum istum nullus dubito, anno scilicet Christi nati 203. siue vti Cardinalis Baronius obseruat. 205. in Annalibus Ecclesiasticis p. 284. Euincit porrò geminam expeditionem Parthicam Seueri, Arcus Inscriptio, in qua bis Parthicus enuntiatur Seuerus. Nardinus censet. lib. 5. p. 240. erasum ex ea nomen Septimij Getæ alterius filij à fratre Antonino Caracalla post obitum Seueri, sicut & alijs in monumentis deletum fuit, auctore Spartiano, post illa verba. OPTIMIS FORTISSIMISQVE. PRINCIPIBVS, quia marmor est ibi depressius, & foramina, quibus æs erat inditum, vestigia characterum aliorum indicant obliterata. Vir versatissimus in Antiquitate, alijsque scientijs Hadrianus Auzou è foraminibus collegit hæc fuisse verba ET P. SEPTIMIO. GETÆ. NOBILISSIMO. CÆSARI. OPT. &c. sed Petrus Sanctus vice. P. Septimij. Getæ. &c. subditum. OPTIMIS &c. asserit, qui propius animaduertit; quin & ex alia Inscriptione Seueri, quam posuere ipsi Foro in Boario Argentarij, Nardinusque inserit p. 270. ad S. Georgij ædem in Velabro, Panuinius p. 213. & Marlianus p. 78. Getæ nomen exemptum contendũt, & Imaginem sublatam Nardinus, qui addit Gregorio XV. sedente, cogitatum de humo effodienda, quæ circa ipsum Arcum excreuit, & de circumuallando illo, erecta parietina, instar illius, qua Cochlis Traiani cingitur.

Ruinis quippè aggestis accreuit tellus, Arcus etiam Titi haud procul ea erat obrutus, donec Sixti IV. Pont. Max. iussu, his scilicet ruinis amotis, altior apparuit, diuque ignotam candelabri septemplicis Iudæorum figuram in eo cęlatam visendam exhibuit, quemadmodum narrat Lilius Aegidius Tiphernas in præfatione libri tertij Philonis, cuius Opera ipse donauit Latinitate, Sixtoque Tomos ex his sex, in quos ea diuiserat, obtulit. Extant hi calamo exarati adhuc in Bibliotheca Vaticana. Hoc verò Candelabrum, de quo c. 8. v. 4. Numeror. præsertim, quod ex auro erat ductili, & describitur imprimis c. 25. v. 31. Exodi, Titus Aug. inuehens in Vrbem, ducensque in Triumphum, ac deinceps insculpi tàm exactè curans, Prophetasse instar Balaam, & Caiphæ dicitur ab Aegidio futura in Vrbe splendidissima lumina, septem Sacramentorum ex instituto Christi, totum per Orbem terrarum ad salutem mortalium propaganda.

Inscriptionem Arcus Seueriani constare à fronte atq; à tergo bipedalibus litteris in marmore primũ incisis, & excauatis, ac dein ære Corinthiaco repletis, quod à Barbaris Vrbem deuastantibus post erutũ atque ablatum fuit, vt in alijs quibusdam maiorũ ædificiorum titulis factitarum scimus ex apparentibus etiamnùm hiatibus, satis patet, idque Cardinalis Baronius adnotauit p. 265. (Ego post etiam fusiùs in Diatriba de foraminibus lapidum in antiquorum ædificijs quondam agebam.) Adiungit ille verba ista in Seueriano Arcu.

OPTIMIS. FORTISSIMISQ. PRINCIPIBVS.

claudi lineis circumductis, vt in Arcu alio Fori Boarij clauduntur ista

PARTHICI. MAXIMI. BRITANNICI. MAXIMI.

augetur inde suspicio de nomine Getæ dempto, cui supposita hæc fuerint. In arcu Fori Romano Seueriano, Potestas Tribunitia Seueri XI. anno ponitur suscepta, sed sexto anno Antonini, nec id Cardinalem Baronium latuit, caussamque arbitratur, quod eodem anno vnius potestatis exordium, alterius terminum esse contigerit, vti quando Seueri XI. Antonini V. positus inuenitur, vel illius IX. istius IV. In Arcu ad Forum Boarium Tribunitiæ Potestatis Seueri VII. tantùm computatur annus; at in Inscriptione Panthei, quod, cum fulmine conflagrasset A. C. N. 203. siue 205. ex Cardinale Baronio, Seuerus, & Antoninus restituerunt, tanquam vetustate (sic legitur) consumptum; vt euitaretur superstitiosa Religio, quæ ne Plebis animos incesseret, impulit & Constantinum Magnum, vt Legem daret, quam refert Cardinalis Baronius, & inserta est Codici Thedosiano tit. de Paganis prima, vbi iure ab Apostasia defendit Scholiastes hunc Imperatorem, qui Princeps Christiana fide Romanum muniuit Imperium. In Inscriptione (inquam) Panthei Tribunitiæ Potestatis Seueri annus XI. legitur, & Antonini V.

Præter istas Inscriptiones, plurimæ supersunt Seueri, Romæ in Porticu Templi quondam Iunonis in Foro Piscario, nunc Sancti Angeli, vt apud Gruterum visitur p. 172. Inscrip. vett. num. 5. & alibi p. 157. 158. 169. 191. & 271. In Arcu quidem isto, vt è Marliano præfatus sum, Victoriæ sunt alatæ, cùm terrestris, & naualis expeditionis simulacris vtrimque, Naualia illa signa designant nauium Seuerianarum apparatum, quibus deuecti sunt eius milites, dum Euphratem, Tigridemq; ac Adiabenes Fluuios traiecerunt, tàm celeriter Ctesiphontem appellentes, vt incogitantem Artabanum pęnè oppresse-

præfferint, Herodiano teste. Si quam Seuerus ipse conscripsit, Vita priuata, sua, publicaque superstes foret, vt affirmat Spartianus, eam Ego libenter præmitterem explicationi huius Arcus, sed cum illa interciderit, eiusdem vitæ synopsin Chronicam circa ea, quæ spectant ad istum Arcum excerptam varijs è Scriptoribus, è Caluisij Sethi Opere Chronologico potissimum, duxi proponendam. Si antea monuero venientibus per Romanum Forum ab Arcu Titi ad istum, à fronte ad dexteram Arcus, esse Tabulam primam, tùm ad læuam porrigi Tabulam secundam, ascendentibus à tergo ad Capitolium, si obtutum illi obuersi figant in posticam faciem, ad dexteram intuentium ipsum Arcum, esse tabulam tertiam, sin ad læuam eorumdem spectantium, protendi tabulam denique quartam, subtus eas tabulas esse Parerga, supra ipsius Arcus Apsidem hinc inde Victorias alatas gestantes trophæa, siue ingentes stipites, desuper onustos hostilibus exuuijs & armis, & sub illos, Genios quatuor videbit spectator, duos vtrimque gestantes Thus & fruges atque flores, & aues Prouinciarum subactarum, tàm à fronte, quàm à tergo Arcus; sunt & alij duo minores Arcus; & hos inter fluuiorum effigies, quatuor hinc indè gestant arundines, & calamos, quorum duo imberbes, duo sunt senes, & barbati, sicut Genij, cruribus & pedibus nudis vnus, alter cum ocreis seù peronibus. Prominent vtrimque lapides tres, quibus coagmentatur in medio fornix Arcus, ipsisquè simulacra Martis, & hastatorum stabant superposita; in Arcubus etiam minoribus, intra verò Arcum vnumquemq; rosæ sculptæ sunt in fornicis Aspide, hinc inde quatuor columnæ sunt erectæ striatę cum Capitulis opere Corinthio, circum Arcum, vniuersim octo, quibus Arcus fulcitur, quatuor versus Forum Romanum, & totidem è regione Capitolij.

Adiunxissem dimensiones, & Ichnographiam huius arcus Septimiani, sed Sebastianus Serlius lib. 3. de Architectura tàm graphice retulit ambas, nihil vt desiderari possit; ad eum igitur Lectorem remitto, ne actum agam: putat ille aliorum ex ædificiorum manubijs eumdem prodijsse, nec non & totum opus egregijs scalpturis insuper honestatum, eiusque frontem & latera, & terga magnificè admodum instructa, elaborataq; fuisse, conspici asserit, & iacere lacerum, p. 182. 183. 184. & 185. Edit. Venet. 1663. fol. exstat p. 180. & 181. Arcus in Foro Boario positi tam Septimio quam eius filio Antonino delineatio egregia, quæ ad huius Arcus in Foro Romano siti explicationem etiam facit.

Anno conditi Orbis 4142. Christi nati 193. Didio Iuliano Aug. Romæ cunctis exoso, quia Pertinacem Imperatorem occidi curauerat, & Imperium, quod parari debet virtute, pretio emerat. Pescennius Niger oriundus Aquino à Syriacis exercitibus illud sibi delatum suscepit in Oriente; at Clodius Albinus Afer (Adrumetinus nempè) Cæsar à Gallicanis militibus nuncupatus, & ab ipso L. Septimio Seuero, qui Afer quoque, Lepti scilicet natus, à Germanicis legionibus acclamatus fuerat Augustus Carnunti die 15. Maij. Seuerus igitur Romam confestim Principatus ad arcem contendit Illyricanis, & Gallicanis exercitibus sibi conciliatis Prætorianos in Vrbe domuit, Iulianoque post lxvj. dierum Imperium trucidato, suum ibi firmauit.

Anno 4143. C. N. 194. Aduersus Aemilianum, Nigrumquè mox Seuerus profectus, primum vicit in Hellesponto, alterum fusis eius Ducibus ad Cyzicum, & ad Nicomediam, mox Antiochiæ peremptum sustulit, ipse ter Imperator appellatus Byzantium, quod Nigri præsidio tenebatur, partesque acriter tuebatur, obsedit.

Anno 4144. C. N. 195. perstat in obsidione Byzantina Seuerus, quæ Vrbs Prisci Nicæui Architecti tùm ingenio tùm machinis artificiosè adinuentis propugnatur in tertium vsq; annum, quo tandem capitur, Priscusque ad Seuerum deficit. Hac occasione Seuerus bellum persequitur in Oriente, aduersus Parthos, qui Nisibin obsederant à Læto propugnatam, alloquutus milites illam liberat, obsidionem soluit, & cæduntur à Romanis Parthi; quique illis præerat Rex Vologesus, cum Fratrem haberet apud Seuerum, equo vectus fugam capessit. Carrhæ desertum Oppidum penetrant Romani, Seuerus inde contra Adiabenos, siue Osrhoenos dirigit aciem. Et ista sculpta visuntur in prima Tabula Septimiani Arcus notata. A. & numeris discreta.

Anno 4145. C. N. 196. Seuerus adhuc in Oriente degit, & propter insignes Victorias Parthici cognomen obtinet, ac Adiabenici; filiumque suum Antoninum Caracallam à Casacalla veste, quàm gestare gaudebat, denominatum kal. Iunij Cæsaris titulo cohonestat. Rex Armeniæ, cum Seuerus eius Regno immineret, obuius donis eius amicitiam captat, dat illi dexteram Seuerus, qui Tribunal erigit, & Castra metatur, Tribuni eius adhortantur milites. Abagarus Rex Osrhoenorum, siue Adiabenorum ad Seuerum confugit; & obtulit Sagittarios. & copias sociales, quas Seuerus accepit, eum Christianum existimat genitum ex illius progenie, quem Edessę Regem Thaddæus Apostolus ad Christi fidem perduxit. Cardinalis Baronius ad ann. C.N. 202. p. 277. Seuerus Atrenos obsessos

in Opp.do,quod & ſitu munitiſſimum erat, adoritur primùm ariete admoto, hæc in ſecunda Tabula ſpectare licet notata. B. & numericè diſtincta.

Ann.4146.C.N.197.Byzantio potitus Seuerus à Clodio Albino diffidet,qui dignitatem Auguſti ambiebat, migrat ergo in Gallias,properatq;contra Clodium Albinum,& cum eo prælium commiſit propè Lugdunum.

Anno 4147. C. N. 198. primo die Dux Seueri vincitur, altero, cum ipſe in dextero cornu vinceret, & inſequeretur fugientes hoſtes, exercitus eius in foueas delabitur, & fortuna belli fuiſſet conuerſa ferè, niſi manu ſua milites reduxiſſet; & occidiſſet fugientes; tandem magna cum ſtrage, atque clade victoriam retulit, die 19. Februarij, Albino etiam interfecto. mox redijt Romam Seuerus, & Orationem habuit ad Senatum, cui & metum incuſſit, conſortemque Imperij, & Auguſtum Antoninum Filium renuntiauit, conceſſa Tribunitia poteſtate, cum ipſe ſextam inchoaret: iuniori filio Septimio Getæ Cæſaris titulum tribuit.

Anno 4148. C.N. 199. Reuertitur in Orientem, Niſibin redit.

Anno 4149. C.N.200. Parthos denuo inuadit; deſeruere illi Babylona, quæ Romanis patuit,Seuerus colloquitur cum Tribunis,Laterano,Candido, & Læto. è ſuggeſtu milites alloquitur,& dimittit ad excurſiones in Arabiam, vt incenderent Regiones, Oppidaque capetent; quod & fecerunt; tum Exercitum in tres partes diuiſit, vni Lætum, alteri Anulinum, tertiæ Probum Generum præfecit. Atrenos rurſus majori ariete impacto è Priſci machinatione oppugnat; illi manus obtendunt ſupplices, cum tamen validè ſeipſos tutati ſint; certè Ammianus p. 301. lib.23. hæc habet: Atra vetus Oppidum in media ſolitudine poſitum, olimque deſertum, quod eruendum adorti temporibus varijs Traianus & Seuerus Principes bellicoſi, cum exercitibus pæne deleti ſunt; & Dio apud Xiphilinum,bis obſeſſum Atra Oppidum à Seuero,neque captum aſſerit,Catarrhacta perſpicitur parata (vt opinor) ad aquarum impetum effundendum, qua mergerentur & obruerentur, obſidentes. In tertia Tabula iſta intueri datur, cui eſt appicta C. littera, numerique ſunt appoſiti.

Anno 4150. C. N. 201. tranat Euphratem nauibus conſtructis Seuerus, Cteſiphon ſeſe dedit: Regia ibi gaza fuit direpta: Tigris traijcitur; Seleucia Parthica expugnatur: Artabanus Magnus Rex Parthorum cum Equitatu aufugit: Arabum Interiorum Phylarchæ duo genibus poſitis veniam orant: Regio Scenitarum Arabum redigitur in Prouinciam Imperij Romani, vnde Seuerus vocitatur iterum Parthicus, & Arabicus; Caſtella extant, ſeu receptacula inundantium Euphratis & Tigridis, cuiuſmodi Cauernæ à Q. Curtio deſcribuntur l. 5. p.157. vbi agit de Babylone hic auctor, quæ in Tabula quarta exprimuntur littera D. & inſunt ſui numeri.

Anno 4151. C. N. 202. cum Seuerus Parthico ſecundo bello confecto Meſopotamiam redijſſet, in Ægyptum abijt Antiochiam pertranſiens.

Anno 4152. C.N.203. Romam redux cum filijs Ludos Decennales celebrat; poſt ductum Triumphum Parthicum, edit ſpectacula, ſacrificiaque, Pantheum inſtaurat, Ludos Sęculares agitat, vtque in aureo numo lectitatur, quem aſſeruat Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus D. Iulius Riccius Canonicus Baſilicæ S. Petri, mihique perhumaniter oſtendit. Hinc L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. inde VOTIS DECENNALIBVS. cum corona Ciuica ſeu Querna.

Anno 4153. C.N.204. circa Initium Iunij die Natali Seueri, cùm auſpicaretur ipſe Tribunitiam Poteſtatem xij. & Arcum Triumphalem abſolutũ, aut potius anno ſuperiori arbitror (non ad annum 4134. C.N. 205. vt è Cardinale Baronio referebam) nec enim poſſunt adeò computari minutè ac anxiè tempora, imò præpoſterè, atque peruersè Hiſtorici, nempè Xiphilinus Dionis Epitomaſtes, & alij, ſcilicet, Eutropius, Cuſpinianus, Cardinalis Baronius, dum contrahunt res geſtas, omnia permiſcuerunt; ὕστερα πρότερα congeſſit ſimul accumulans Herodianus, perſtrinxitque Spartianus; & præcipuè dum bella externa tradunt, quæ ad Principis gloriam, & victorias faciunt, comminiſcuntur adulantes, clades acceptas ſupprimendo, atque celando, falſa verò ſæpiùs laus juuabat ad famam, & continendos populos, Senatoreſque in fide, fugam Vologeſi, Niſibis liberationem in ſecunda expeditione locat Dio. Verùm lapideis hiſce Tabulis magis credendum cenſeo, certioremque probationem ex his erui, niſi quod clades acceptæ in vtraque obſidione, Atrenorum videntur geſtu ſupplicum dexterarum obuelari; quamuis eas in actibus Seueri digeſſiſſe teſtetur ſe Ammianus; ſed libri ab eo conſcripti ſtylo militari Hiſtoriarum, a Nerua vſque ad Conſtantij æuum, deſiderantur.

Non ſatisfuit Eminentiſſimo Sanctę Romanę Eccleſię Cardinali Barberino Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Vicecancellario Septimiani Arcus Tabulas quatuor ab interitu vendicatas renouare, ac publicare,

re,

re, voluit etiam Parerga,& Arcum ipsum integrum cum Tethrippis adijcere. Sub vnaquaque superficie, siue sub singulis Tabulis erant singula Parerga, quæ Triumphi pompam exhibebant, & quia quatuor expeditiones Seuerus susceperat, duas in Parthos, alteram in Adiabenos siue Osrhoenos, quartam aduersus Arabas; quatuor sunt Parerga Triumphi, quæ temporis iniuria deformabantur, & quasi æui dentibus erodebantur exposita inclementiæ aeris, imbriumque, ac Ventorum, & Solis, sed ea quoque perire noluit Princeps natus bono publico; scripsit Onuphrius Panuinius Romanorum vindex monumentorum Librum seu Commentarium de Triumphis, qui post eius Libros duos de Ludis Circensibus editus fuit à Ianne Ciotto Venetijs in folio cum notis Ioannis Argoli anno Salutis MDC. Orosius quidem 320. Triumphos numerat à Romulo ad Vespasianum vsque, at illis Panuinius addit 30. vsque ad Belisarium p. 12. peractos, refert autem Triumphalis pompæ, atque currus effigiem vnicam, quam contexuit è varijs descriptionibus antiquorum Historicorum, delineauit & eruditus Ptolomæus in Vetustalibus pag. 116. ex Arcu Titi. in Supplemento admirandorum Iusti Lipsij, siue de magnitudine Romana pag. 504. fusè de nomine, ac origine Triumphi, quibus illi concessi, & à quibus, de ordine, & ornatu, atque Triumphatoris loco, & Arcubus, sicut apud Rosinum lib. 10. Antiquitatum Roman. c. 29. vbi & de Arcubus Triumphalibus p. 1006. Inscriptio Arcus Septimij pag. 1007. è Fabricio in sua Roma c. 15. adde Paralipomena Thomæ Dempsteri ad Rosin. pag. 1034. è Bulengero lib. de Triumpho, Consulum Dictatorum & Censorum Romanorum series vna cum ipsorum Triumphis, quæ marmoribus scalpta in foro reperta est, atque in Capitolium translata Anno 1549. Romæ fuit edita typis Marliano Patricio Mediolanensi curante, quam Onuphrius illustrauit Commentarijs qui lucem aspexerunt Venetijs 1558. in fol. Vvolfangus Lazius lib. 9. c. 3. Commentar. Reipublicæ Romanæ fusè de Triumphalibus ornamentis, & pompis, deque Arcu, cui statua equestris imposita cum duobus vtrinque trophæis è numo Neronis Claudij Drusi German. Imp. exhibetque Iconem pag. 774. vt alium, cui S.P.Q.R. signis recept. Rosin. pag. 1007. qui super Arcum habet equites duos, ex Antiq. Gamuccij, notatque in superiore Arcus parte fuisse spatia, in quibus aliquot homines, qui tuba canerent, vel trophæa statuerent stetisse existimantur, sed mox de istis agam. Parergum dicitur, quod alicui rei præter propositum additur, vt si pictor imaginem pingens ornandæ tabellæ gratia, arbuscula, auiculas, & huiusmodi adiunxerit è Plinio lib. 35. c. 10. qui narrat Protogenem, cum Athenis celeberrimo loco Mineruæ delubro Propyleum pingeret; ibi fecisse nobilem Paralum, & Hermionida, quam quidam Nausicaam vocant, adiecisseque paruulas naues longas in ijs, quæ Pictores appellant Parerga, vertit eloquentissimus Dathus *nelle Vite de Pittori antichi pag.* 154. *tra quelle cose che da Professori sono dette Giunte*, Budæus esse vult Corollaria operis locati, accessiones, appendices, *Bordures* Gallis, Græci dicunt & τῶν ἔργων πλείονα, vti mantissæ, suprapondiaque in mensuris, & in venditionibus auctaria, quæ igitur insculpta sunt sub tabulis referentia Triumphorum ordinem Parerga inscripsi, quamuis ad rem faciant, & pertineant ad Triumphos nempè inque illis Iconismi Triumphorum perfectiores spectantur quàm alibi.

At in plano superiori, cum opportunè S. R. E. Cardinalis Eminentissimus Camillus Maximus Romanus Antiquorum patriæ suæ monumentorum acerrimus indagator, & restitutor munificus, vt è fragmentis Vestigiorum eiusdem Vrbis, quæ Farnesianis è lapidibus Andreæ Bufalini diligentia cum Notis Io: Petri Bellorij Viri de re Antiquaria optimè dudum meriti, quæque illi Eminentiæ iure nuncupata fuerunt, liquidò compertum est, mihi liberaliter communicasset è ditissimis suis Thecis atque Thesauris Numum promptum, in quo legitur hinc Antoninus Pius Aug. Pont. Tr. p. vij. & Caracallæ στηθοῦν effigies siue Thoracis, vt olim vocabatur, Scholiastes in l. 1. de Imaginib. Imperial. Cod. Theod. l. 15. tit. 4. aut Stetharium, agnoscitur; inde Arcus ipse Seueri exprimitur, & supra Ipse cum Patre, vel cum fratre currui, quem sex equi trahuut insidens vtrimque verò duo equites sequentibus duobus militibus peditibus inspiciuntur, circum verò insculptum est. Arcus Augg. cui persimilem asseruat in gazophylacijs suis Sueciæ Regina sæculi nostri decus verè incomparabile Christina, non Zenobiæ solum ac Eudoxiæ anteponenda propter insignem doctrinam, sed etiam Placidiæ atque Pulcheriæ adæquanda ob pietatem, & prudentiam singularem. dignata est tanta maiestas illius Numi mihi quoque Iconem ostentare opera D. Cameli qui Rei nummariæ & instructissimæ Bibliothecæ meritò Præfectus est. In ambobus hisce Numis in plano cum eminerent illæ statuæ, quę præ vetustate, vel alio casu interciderunt, incidi quoque illas Eminentissimus Mæcænas Barberinus mandauit, & Bartolus egregiam eo in opere illo nauauit operam vt Arcus integer suisque omnibus numeris absolutus existeret.

Τέθριππον apud Suidam ἐκ τεσσάρων ἵππων ἅρμα. *i.* Tethripum, currus è quatuor equis, cuiusmodi

di erat currus solis apud Ouid. lib. 2. p. 17. Metamorphos. τέθριππος ἅρμα quadriga Aristophan. in Nubib. Athenæo quatuor equi vno iugo copulati ἵππος τέθριππος equus quadriiugis, inde τεθριπποβάτης, qui quadrigam ascendit, τεθριπποτρόφος, qui quatuor equos nutrit. Cicero lib. 5. Epist. 21. ad Attic. τέθριππα prohibeo, l. quadrigas, quas ob res bene gestas Greci Ducibus decernebant, vt Imperat. quadrigas aureas; sic in Capitolio positæ ab Ædilibus Curulibus C. Liuio, & Seruilio Gemino Coss. T. Liu. lib. 9. Decad. 3. pag. 370. Edit. Gryph. Sed & sunt equorum sex seiuges currus & ἑξάζυγοι, Apuleius in Florid. de Quadrigis Triumphalibus Figrelius, seu de statuis curulibus, bigis &c. lib. 1. de Statuis. c. 18. pag. 161. de Seiugibus è Plinio lib. 24. cap. 5. pag. 163. vbi, de, τεθρίπποις, vtque equi essent æquata fronte, & vnanimes è Claudiano. de Quadriga marmorea e Suida, & Hesychio, in Numo Cæsaris pag. 131. Familiar. Roman. extat Arcus, cui inscriptum Imp. Cæsar, & quatuor equites illi insistunt.

An verò fuerint Statuæ illæ equestres, seu simulacra ex ære, seù metallo fusa, & conflata, an ducta è marmore? poterit conijci ex adplumbaturis, & foraminibus, certè curiosioribus Architectis, & Antiquarijs disquirendum illud relinquo.

Quandoquidem sub his Parergis Apsis Arcus fuerat delineata cum Victorijs trophæa ferentibus, & Genijs, vacuumque spatium vtrimque pandebatur, sicut Antonini Caracallæ Numum indideram frontispicio, ita vtrimque Numum L. Septimij Seueri, cum Victoria & trophæis in auersa parte apposui; ex Angelonio in Numism. Imperat. pag. 242: num. 18. & subtus, numisma Iuliæ Domnæ Augustæ, coniugisque illius cum Pietate Augusta ex eodem pag. 243. num. 21. ad leuam autem Numum Plautillę Augustæ Vxoris Antonini Caracallæ, cum Dea Fortuna, & C. L. I. C O R. ex eodem pag. 258. num. 30. vbi explicat hæc Sigla Colonia Latina Iulia Corinthus, sub ea collocaui P. Septimium Getam Cæsarem ex Numo penes Angelonum insuper pag. 265. num. 9. & 11. in postica facie Roma sculpta est cum Cornucopia.

Nec tamen sine numine Diuùm Superstes est Arcus hìc Seueri, nam & ille Romam singulari præditus ingenio rexit prudentissimè imitator Marci, vti obseruat Herodianus pag. 512. G.L. sublatis æmulis suis Nigro, atque Albino, quin & Æmiliano, deuictisque bis Parthis, & Arabibus, ac Adiabenis, verum & Vrbis Romæ tabulis lapideis incidi vestigium, seù Topographiam curauit, siue Ichnographiam, vti probat in fragmentorum Editione Bellorius, vnde restitutor Vrbis, & fundator Imperij fuit cognominatus, & certè Romæ publicas omnes ædes, quæ vitio temporum labebantur, instaurauit, De Septizonio, quod opere ambitioso extrui curauit, iustum volumen consarcinaui, deque Thermis, & alijs ædificijs publicis, quæ condidit ipse, quæque penitus interciderunt, alibi pluribus differetur. Nunc ad Arcum istum me conuerto, qui ædificatus intra decimum eius Imperij annum, vti iam affirmaui, neque verò decem illis annis primis Seuerus in persequutionem Christianorum incubuit, vtque Cardinalis Baronius adnotauit in Annal. Ecclesiast. ad Annum 195. e Tertulliano ad Scapulam cap. 4. benè Christianos habuit, atque etiam eorum nonnullos illorum auctorum testimonio exornauit, & aduersus furentem populum defendit; nimirum quod à Christiano quodam nomine Proculo cognomine Toparcion Procuratore Euhodi, qui fuit Antonini filij Seueri educator, per oleum aliquando curatus esset, quem etiam in Palatio suo habuit vsque ad mortem eius, & ipse quoque Antoninus Seueri filius lacte Christiano fuit educatus, collusoremque habuit Puerum Iudæum, idest, Christianum, vt asserit Spartianus in Caracalla, tuncque res Christianorum valdè floruerunt ex Nicephoro lib. 5. cap. 16. Tertullianus fusè Apolog. cap. 16. adu. Iudæos cap. 7. & 9. mox verò Cardinalis idem Baronius de persequutione Seueri aduersus Christianos anno Imperij decimo indicta Christi 204. agit, in qua Victor Papa Primus, licet eiusdem Seueri popularis & Afer Martyrium passus est pro Christo, sextam numerat istam Seuer. Sulpitius lib. 2. Sacr. pag. 150. & vexationem vocat, at Paulus Orosius lib. 7. cap. 17. Histor. post Neronem quintam exindè Seueri res in peius prolapsæ sunt, & implicitus Bello Britannico, cum Vallum illud memorabile curasset effodi, Antonini Caracallæ proteruiam aduersum se domesticasque rixas eiusdem cum Geta fratre altero filio non ferens in morbum incidit, attritus iam podagra, & Eboraci obijt, vbi sepultus fuit, vlciscente Deo fusum sanguinem suorum cultorum, qui clamabat ad Cælum; Huius Arcus curam gerebant Romani, nam Sede vacante Camerarius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Quinque Custodes Arcus Septimij solet eligere, quibus vlnas, seu cannas quatuor panni tribuunt pro emolumento primæ Sortis, & Numi vigintiquinque cum dimidio, vt testatur Ioannes Iacobus Romaldus fol. min. edito Rationario Capitolino Romæ Anno 1604. an vt tuerentur inde Capitolinam arcem, an vt monimentum

illud

illud conseruarent? Certè Cardinalis Francisci Barberini benignitas incomparabilis illud restituit nunquam interiturum.

Elucet in huius Augusti rebus gestis Diuina Prouidentia, & æquitas. Siquidem Seuerus Imperator, cui hactenus omnia ex sententia euenissent (nam dum pacem Ecclesiæ tribuit, Parthos bis, Adiabenos, & Arabas domuit, atque profligauit; æmulos Imperij Nigrum, & Albinum prostrauit, solusque Romana potitus est ditione, interfectis omnibus perduellibus, filios ambos in consortium Imperij adsciuit, itaut nullus æquè feliciter dominatus fuerit; At simul ac Christianos, quos antea fouerat, & in aulam admiserat suam, persequutus est ingratus ac beneficiorum, quæ illorum precibus adeptus erat, oblitus, in ipsos sæuijt, non podagrę solum acutissimis doloribus acerbam Dei promeritus indignationem fuit affectus, & oborto ex insperato bello filiorum domestico, Caracallæque insidijs appetitus contabuit, sed & in Britannia infelicem animam morbis afflictatus, ac mœrore confectus exhalauit, & instar Antiochi perijt tristitia magna in terra aliena lib.2. Machabeor. c.5. v.13.

Tabula ✠

Orthographia Totius Arcus L. Septimij Seueri Aug. cum carpento seu Curru Triumphali seiugum, præuij sunt Equites & pedites milites Triumphantes.

Tabula A. Hæc imago primam superficiem Tabulæ sculptæ continet, cùm

L. Septimius Seuerus Aug. Nigro æmulo Imperij sublato bellum Parthis primum intulit.

1. Exercitnm alloquitur è suggestu.
2. Nisibin Mesopotamiæ Vrbem à Vologeso Rege Parthorum obsessam liberat.
3. Parthi cæduntur à Romanis militibus.
4. Vologesus Rex Parthorum equo vectus fugam capessit.
5. Charræ, seu Tharræ Oppidum penetrant Romani.

Tabula B. circa superficiem alteram, cùm

1. Rex Armeniæ, dum Seuerus eius Regno immineret, obuius donis ipsius amicitiam captat, dat illi dexteram Seuerus.
2. Seuerus ipse Tribunal erigit, & castra metatur.
3. Tribuni milites adhortantur.
4. Abgarus Rex Osrhoenorum, siue Adiabenorum ad Seuerum confugit, & obtulit Sagittarios, & sociales copias.
5. Atrenos obsessos in Oppido, quod & situ erat munitissimum, adoritur primum ariete admoto.

Tabula C. tertia superficies hic exhibetur, quando

1. Deuicto Albino, cæsoque, Seuerus Parthos iterum aggreditur, Babylon derelicta ipsi cedit.
2. Ipse cum Tribunis colloquutus è suggestu milites alloquitur, & dimittit ad excursiones in Arabiam.
3. Atrenos rursus maiori ariete impacto è Prisci machinatione oppugnat, illi manus obtendunt supplices.
4. Catarrhacta pro impetu aquarum effundendo, cuiusmodi barathrum amplissima longitudine, & amplitudine Massilitani, cum Massilia oppugnaretur, vti Piscinam fecerunt contra eum locum, quo specus agebantur, eamque è puteis, & è portu impleuerunt &c. quæ fusius narrat Vitruuius lib.10. de Architect. c. vlt. & innuit Cæsar in Commentar. de bell. Ciuil. lib.2. p.364. de Musculo contecto centonibus & lateribus corijsque inductis, ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset.

Tabu-

Tabula D. istic superficies quarta cernitur, in ea

1. Euphrates tranatur.
2. Ctesiphon se dedit Septimio Seuero, vbi Gaza Regia direpta est.
3. Tigris traijcitur.
4. Seleucia Parthica expugnatur.
5. Artabanus Rex Parthorum Magnus cum equitatu aufugit.
6. Arabum interiorum Phylarchæ duo genibus positis veniam orant, Regio Scenitarum Arabum redigitur in Prouinciam Imperij Romani.
7. Castella seu receptacula inundantium Euphratis, & Tigridis, cuiusmodi describuntur cauernæ à Q. Curtio lib. 5. p. 157. vbi agit de Babylone.

Hæc è Dione in Epitome Xiphilini, Spartiano in Seuero, Herodiano, Eutropio &c.

Tabula E.

In quatuor superficierum Parergis.
Visuntur pompæ Triumphales, sub Tabulis sculptæ.
In prima milites prodeunt, qui boues nimirum

1. Agunt trahentes tria Cisia onusta spolijs, quæ obuoluta sunt. & compacta in sarcinas, reticulatim aliqua; sed, & Prouincia cum Cidari, ducuntur captiui (& hos inter fœmina, vel sufulciens mentem columnatim erecta manu, seù lacrymas detergens) vinctis manibus Romamque genibus positis adorant, ac supplices tendunt dexteras. Rotæ in Cisijs radiatæ quædam, aliæ solidæ.
2. In secunda eadem figuræ.
3. In tertia similes.
4. In quarta pariter, hinc inde locantur.
5. In vacuo circum Absidem Arcus medij loco; Seueri Aug. nummus cum Victoria, & tropheo.
6. Iuliæ Domnæ Aug. Piet. Aug.
7. Antonini Caracallæ cum effigie Arcus.
8. Plautillæ Aug. primæ eius Vxoris, Glor. iul. Corinth.
9. P. Sep. Geræ Aug. Cornucopia.
10. Victoriarum geminarum hinc inde Trophæa gestantium.
11. Geniorum fruges offerentium è deuictis Prouincijs.

CANDIDO LECTORI.

VT res a L. Septimio Seuero Aug. præclarè gestæ magis, ac magis innotescant, adtexere visum est Inscriptiones istas hinc inde collectas, quæ ad illum spectant.

Tu (candide Lector) his vtere fruere, quod in rem Tuam benè vertat.

I.

In Arcu Seueri Aug. sub Capitolio.

IMP. CAES. LVCIO. SEPTIMIO
M. FIL. SEVERO. PIO
PERTINACI. AVG. PATRI. PATRIAE
PARTHICO. ARABICO
ET. PARTHICO. ADIABENICO
PONTIF. MAXIMO. TRIBVNIC. POTEST. XI
IMP. XI. COS. III. PROCOS
ET. IMP. CAES. M. AVRELIO. L. FIL
L. ANTONINO. AVG. PIO
FELICI. TRIBVNIC. POTEST. VI
COS. PROCOS. PP. OPTIMIS
FORTISSIMISQVE. PRINCIPIBVS
OB. REMPVBLICAM. RESTITVTAM
IMPERIVMQVE. POPVLI. ROMANI
PROPAGATVM. INSIGNIBVS
VIRTVTIBVS. EORVM
DOMI. FORISQVE
S. P. Q. R.

II.

In Porticu, ſeu veſtibulo ædis Sanƈti Angeli in Piſcina olim Mercurio, vt volunt alij, Iunoni, ſacræ, quam exhauſtam igne Seuerum reſtituiſſe certum eſt.

IMP. CAES. L. SEPTIMIVS
SEVERVS. PIVS. PERTINAX
AVG. ARABICVS
ADIABENIC. PARTHIC. MAXIMVS
TRIB. POTESTAT. XI
IMP. XI. COS. III. PP
IMP. CÆS. M. AVRELIVS
ANTONINVS. PIVS. FELIX
AVG. PONT. MAX
TRIB POT. VI. COS. PROCOS
INCENDIO. CONSVMPTAM
RESTITVERVNT.

III.

Ad Arcum in Foro Boario propè Sanƈti Georgij in Velabro.

IMP. CÆS. SEPTIMIO. SEVERO. PIO
FELICI. AVG. TRIB. POT. VII
ET. COS. II. PP. PROCOS. FORTISSIMO
FELICISSIMOQ. PRINCIPI
ET. IVLIAE. AVG. MATRI. AVG
ET. CASTRORVM. ET. SENATVS
ET. PATRIAE. ET IMP. CAES. M. AVRELII
ANTONINI. PII. FELICIS. AVG
PARTHICI. MAXIMI. BRITANNICI. MAXIMI
ARGENTARII. ET. NEGOTIANTES
BOARII. HVIVS. LOCI
DEVOTI. NVMINI. EORVM.

I V.

Romæ in Pantheo.

IMP. CAES. SEPTIMIVS. PIVS
PERTINAX. ARABICVS. ADIABENICVS
PARTHICVS. PONT. MAX. TRIB
POT. XI. COS. III. PP
ET. IMP. CAES. M. AVRELIVS
ANTONINVS. PIVS. FELIX
TRIB. POT. V. COS. PROCOS
PANTHEVM. VETVSTATE. CORRVPTVM
CVM. OMNI. CVLTV
RESTITVERVNT.

E Cardinale Baronio, Marliano, Nardino, Panuinio, aliisque Antiquariis excerpebam, & è Grutero, qui legit in secunda, INCENDIO. CORRVPTAM.

Hasce ineditas depromptas ex Eminentissimi Francisci S. R. E. Cardinalium Decani Barberini Bibliotheca adnecto, in quibus viarum Seuerianæ, atque Septimiæ notitia extat.

V.

SVESSVLAE.

HERCVLI. SANCTISS. INVICT. SACRVM
PRO. RED. IMP. CAES. L. SEPTIMI
SEVERI. PII. PERTINAC. AVG. P. S
ET. POP. SVESSVL. M. IVNIVS. M. F.
STEL. SEVERIANVS. II VIR. D. T.

VI.

ALBANI in Horto Pauli Panizzæ in ruderibus Castrorum Prætorij.

IMP. CÆS. L. SEPT. SEVER. PII. PERT. AVG. PART. AVG. ET. IMP. CÆS
M. AVREL. ANT. PII. FELIC. AVG. PARTH. MAX. BRITANN
MAX. PP. ET. IVLIÆ. AVG. MATR. AVG. N. ET. SENAT
ET. PATRIÆ. ET. CASTR. MINERV. AVG. SAC. DASIMIVS
FIRMAN. CORN. LEG. ET. AVR. VICTORIN. ACTAR. CVM. IMM. LIB
ET. EXACTIS. VOT. M. P.

VII.

A R D E AE.

IMP. CÆS. L. SEPTIMIVS. PERTINAX. PIVS. FELIX. AVG
PONT. MAX. GERM. MAX. TRIB. POTEST. IIII. IMP. V. COS. PROCOS. PP
ET. M. AVRELIVS. ANTONINVS. PIVS. GERM. MAX
DACICVS. MAX. PRINCEPS. IVVENTVTIS
LITVS. VICINVM. VIÆ. SEVERIANÆ. ADSIDVIS. MARIS. ADLVENTIBVS
FLVCTIBVS. AD. LABEM. MINÆ. LABEFACTATVM. AGGERIBVS RVINÆ
MARINI. OPERIS. IN. FVNDAMENTIS. VT. PERICVLVM
COMMEANTIBVS. ABESSET. EXTRVI. CVRARVNT.

VIII.

A N A G N I AE.

MP. CÆS. L. SEPTIMII. PII. PERTINACIS. AVG. ARAB. ADIABENICI
PARTHICI. MAXIMI. FORTISSIMI. FELICISSIMI. PP. FILIO
M. AVRELIO. ANTONINO. PIO. FELICI. AVG. TRIBVNIC
POTESTAT. IIII. COS. PROCOS. S. P. Q. ANAGNINVS.

IX.

L. COELIO. L. F. QVIR. RVFO. V. C. FLAVIALI. SACERDOTI
SPLENDIDISSIMO. PONTIFICI. MINORI. COOPTATO. IN. COLL
OMNIVM. FAB. CENTONARIOR. ET. DENDROFOR. CVRATORI. TRIVMPHI
IMP. CÆS. L. SEPTIMII. PERTINAC. AVGVSTI. PARTHICI
ARABICI. ET. PARTHICI. ADIABENICI. MAXIMI. CONSVLARI
CAMPANIÆ. ET. APVLIÆ. BIS. CORRECTORI. TVSCIÆ. ET. VMBRIÆ
ET. PICENI. PROCVRATORI. LVDI. LITTERARII. IIII. VIRO. VIARVM
STERNENDARVM. VIÆ. SEPTIMIÆ. PROCVRATORI. XX. HERED.
BRVTTIÆ. ET. CALABRIÆ. CVRATORI. ÆDIFICIORVM
AQVARVM. QVÆSTORI. ÆRARI. SATVRNI. PATRONO. COLONIÆ
RICINNIÆ. HELVIÆ. IN. CVI. CVR. ET. OF. BENEMERITO. RICINNATI
HELVIANI. SVA. IMPENS. IN. FORO. CÆSAR. DD.

X.

Propè ruinas Viæ Sacræ.

IMP. CÆSARI. L. SEPTIMIO. SEVERO. PERTINACI
AVG. P. M. TRIB. POT. III. IMP. IIII. COS. II
ARABICO. ADIABENICO. FRATRI. ARVALI.

